

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3181/2015. (IX. 23.) AB VÉGZÉSE**alkotmányjogi panasz visszautasításáról**

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény 4. § (1) bekezdése, a 6. § (2) bekezdése, a Fővárosi Törvényszék 4.G.44.617/2014/4. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.785/2014/4. számú ítélete, valamint a Kúria Gfv.VII.30.038/2015/5. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó, gazdasági társaság alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett – alkotmányjogi panaszában a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Tv.) 4. § (1) bekezdése és a 6. § (2) bekezdése, valamint a Fővárosi Törvényszék 4.G.44.617/2014/4. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.785/2014/4. számú ítélete, valamint a Kúria Gfv.VII.30.038/2015/5. számú részítélete megsemmisítését kérte. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a támadott jogszabályi rendelkezésekre vonatkozó alkalmazási tilalom kimondását is kezdeményezte.
- [3] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következő. Az indítványozó pénzügyi intézmény 2014. szeptember 5-én – a Tv. rendelkezései alapján, a Tv. hatálya alá tartozó, általa alkalmazott általános szerződési feltételek (a továbbiakban: ÁSZF) vélelmezett tisztességtelenségének megdöntése iránt – keresetett nyújtott be a Fővárosi Törvényszékhez.

Az indítványozó kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, az általa alkalmazott ÁSZF – amely a fogyasztókkal megkötött pénzügyi lízingszerződések egyoldalú módosítására jogosította fel – tisztességes és érvényes, tehát megfelel a Tv. 4. § (1) bekezdésében meghatározott kritériumoknak. Az indítványozó keresetét a Fővárosi Törvényszék elutasította. Az indítványozó fellebbezését követően a Fővárosi Ítéltábla az első fokú bíróság fellebbezett rendelkezését helybenhagyta, indokolását részben megváltoztatta. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmét követően a Kúria támadott részítéletében a Fővárosi Ítéltábla ítéletét a Tv. hatálya alá tartozónak minősített általános szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezései körében hatályon kívül helyezte és az Ítéltáblát új eljárás lefolytatására, valamint új határozat meghozatalára utasította. A Kúria részítéletét követő eljárásában a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.279/2015/4/I. számú ítéletével az első fokon hozott ítélet indokolását részben, ismételten megváltoztatta. Az indítványozó újfent felülvizsgálati kérelemmel élt, azonban azt a Kúria Gfv.VII.30.109/2015/4. számú végzésével hivatalból elutasította. Az indítványozó mindezeket követően fordult az Alkotmánybírósághoz.

- [4] Az indítványozó álláspontja szerint a Tv. 4. § (1) bekezdése, illetve a 6. § (2) bekezdése – amelyek egyfelől meghatározzák, hogy a Tv. hatálya alá tartozó ÁSZF-ek mikor tisztességesek, illetve hogy a forint alapú, valamint a deviza alapúnak nem minősülő deviza kölcsönszerződések esetén a 2010. november 26-át követően közzétett ÁSZF-ek vonatkozásában a tisztességtelenséget nem kell vélelmezni – két, egymással ellentétes törvényi vélelmet állítanak fel. Kifejti, hogy üzleti gyakorlatában egy, 2010. november 26-át követően közzétett, egységes ÁSZF-et alkalmazott, illetve alkalmaz mind a deviza alapú, a deviza alapúnak nem minősülő deviza, mind a forint alapú kölcsönszerződések vonatkozásában. Véleménye szerint 2010. november 26-át követően a szabályozás azt eredményezte, illetve eredményezi, hogy egyazon ÁSZF, amennyiben azt deviza alapú szerződésekben alkalmazták, vélelmezten tisztességtelen, ugyanakkor minden más esetben tisztességes lehet. Az indítványozó meglátása szerint ez súlyos jogbizonytalanságot eredményez, önkényes bírói jogalkalmazásra ad lehetőséget, ezért a támadott rendelkezések sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését. Az indítványozó az Alaptörvény 28. cikkére is utal, azonban ezen alaptörvényi rendelkezéssel összefüggésben indokolást nem terjesztett elő.

- [5] 2. Az Alkotmánybíróság tanácsának az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében először azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz eleget tesz-e a befogadhatóság feltételeinek.
- [6] 2.1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz formai kritériumoknak való megfelelését vizsgálta. Az Alkotmánybíróság e körben áttekintette, hogy az indítvány határidőben érkezett-e [Abtv. 30. §-a], illetve, hogy határozott kérelmet tartalmaz-e [Abtv. 52. § (1b) bekezdése].
- [7] 2.1.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell írásban benyújtani.
- [8] A csatolt iratok alapján az indítványozó alkotmányjogi panaszát a Kúria Gfv. VII.30.109/2015/4. számú végzésének kézhezvételéhez képest határidőben terjesztette elő.
- [9] 2.1.2. Az indítványozó kérelme részben megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelem elemeinek, mivel megjelöli azt a törvényi rendelkezést [Abtv. 26. § (1) bekezdés], amely az Alkotmánybíróság hatáskörét megállapítja, kifejti az indítvány benyújtásának indokait, hivatkozik az Alaptörvény megsértett rendelkezésére [B cikk (1) bekezdés], illetve kifejezett kérelmet is előterjesztett a támadott jogszabályi rendelkezések, illetve bírósági ítéletek megsemmisítésére.
- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panaszja ugyanakkor a következő részben nem tesz eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglaltaknak. Az indítványozó hivatkozik az Alaptörvény 28. cikkére, ugyanakkor ezen alaptörvényi rendelkezéssel összefüggésben indokolást nem terjeszt elő. Az indítványozó kifejezetten a Kúria Gfv.VII.30.038/2015/5. számú részítélete – az első és másodfokú határozatra is kiterjedő hatállyal – megsemmisítését kérte. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában előterjesztett kérelme e tekintetben sem határozott, mivel vélt jogsérelmét egyfelől a szabályozás ellentmondásosságában látja, másfelől indokolást nem terjeszt elő a támadott döntések vonatkozásában. Mindezek vonatkozásában tehát az indítványozónak az Abtv. 27. §-a szerinti kérelme – a bírósági döntésekkel összefüggésben – nem felel meg a formai követelményeknek.
- [11] 2.2. Az Alkotmánybíróság a formai követelményeknek való megfelelés vizsgálatát követően az alkotmányjogi panasz – a jogszabályi rendelkezések

megsemmítésére vonatkozó része – befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, az Abtv. 26. § (1) bekezdésének, illetve a 29–31. §-ainak való megfelelését vizsgálta.

- [12] Az Alkotmánybíróság a tartalmi feltételek vizsgálata során először is azt tekintette át, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv. 26. § (1) bekezdésében foglaltaknak, tehát, hogy az indítványozó érintett-e, jogorvoslati lehetőségeit kimerítette-e, illetve Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett-e be.
- [13] Az indítványozó a bírósági eljárásokban felperesként vett részt, így érintettsége egyértelműen megállapítható. Jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [14] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alapította, mivel szerinte a támadott rendelkezések súlyos, alaptörvény-ellenes jogbizonytalanságot okoznak.
- [15] Az Alkotmánybíróság többek között a 3215/2013. (XII. 2.) AB határozat, Indokolás [18] pontjában elvi érveléssel mondta ki, hogy „[a]z Alaptörvény Alapvetés címet viselő része az államra vonatkozó alapvető rendelkezéseket, alapértékeket, államcélokat, alkotmányos alapelveket, valamint az Alaptörvényre és egyéb jogszabályokra vonatkozó alapvető rendelkezéseket tartalmaz. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése a jogállamiságot alapértékként, alapelveként deklaráló rendelkezés, nem minősül az Alaptörvényben biztosított jognak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a B) cikk sérelmére csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya miatt lehet alkotmányjogi panaszt alapítani {például 3324/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]; 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [86], [137]}”.
- [16] Az Abtv. 26. § (1) bekezdés *b)* pontja szerint az alkotmányjogi panasz benyújtásának feltétele, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következzen be. Az „Alaptörvényben biztosított jog” megfogalmazás az Alaptörvény Szabadság és Felelősség részében felsorolt alapjogi katalógusra utal. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatát figyelembe véve tehát alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetekben lehet nem alapjog, hanem valamely más alkotmányos rendelkezés sérelmére alapítani. Ilyen eset lehet az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya miatti jogsérelem orvoslása. Az indítványozó kérelmét azonban tisztán a jogbiztonság sérelmére alapította, amelylyel összefüggésben azonban – figyelemmel az előbbieken kifejtettekre – alkotmányjogi panasz benyújtására nincs lehetősége.

[17] 3. Az Alkotmánybíróság tanácsa mindezekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszja sem a formai, továbbá – mivel nem Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére hivatkozott – az Abtv. 26. § (1) bekezdés *b)* pontjában foglalt tartalmi feltételnek sem felel meg, ezért annak befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2015. szeptember 15.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k., *Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,*
alkotmánybíró előadó alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1314/2015.

